مادرم درحالی فوت نمود که روزه ی یك ماه را بر عهده داشت. آیا می توانم به نیابت از او روزه بگیرم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «اگر مادرت بدهی داشت، آیا بدهی اش را از طرف او پرداخت می کردی؟» وی گفت: بله؛ آنگاه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «بدهی که به الله دارد، سزاوارتر است که ادا شود».

از ابن عباس رضی الله عنهما روایت است که: مردی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: ای رسول خدا، مادرم درحالی فوت نمود که روزه ی یك ماه را بر عهده داشت. آیا می توانم به نیابت از او روزه بگیرم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «لَوْ كَانَ عَلَى أُمِّكَ دَيْنٌ أَكُنْتَ قَاضِيَهُ عَنْهَا»: «اگر مادرت بدهی داشت، آیا بدهی اش را از طرف او پرداخت می کردی؟» وی گفت: بله؛ آنگاه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «فَدَيْنُ اللهِ أَحَقُّ أن يُقْضَى»: «بدهی که به الله دارد، سزاوارتر است که ادا شود». و در روایتی آمده است: زنی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمد و گفت: ای رسول خدا، مادرم درحالی فوت نمود که روزه ی نذری بر عهده داشت، آیا می توانم از طرف او روزه بگیرم؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «أَرَأَيْتِ لَوْ كَانَ عَلَى أُمِّكِ دَيْنٌ فَقَضَيْتِيهِ، أَكَانَ ذَلِكَ يُؤَدِّي عَنْهَا؟»: «اگر مادرت به کسی بدهی داشته باشد و تو از طرف او بدهی اش را پرداخت کنی، آیا از جانب او پرداخت می شود؟» وی گفت: بله؛ آنگاه رسول الله صلی الله علیه وسلم فرمود: «فَصُومِي عَنْ أُمِّكِ»: «پس به نیابت از مادرت روزه بگیر».

[صحیح است] [متفق علیه]

این حدیث به دو صورت روایت شده است که سیاق آن نشان می دهد دو واقعه بوده است. در روایت اول آمده که مردی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم آمده و از مرگ مادرش به ایشان خبر می دهد و اینکه روزه ی یک ماه بر عهده داشته است و آیا می تواند به نیابت از او روزه بگیرد؟ و در روایت دوم آمده که زنی نزد رسول الله صلی الله علیه وسلم می آید و به ایشان از مرگ مادرش خبر می دهد و اینکه روزه ی نذری داشته و قبل از ادای آن از دنیا رفته است، آیا می تواند به نیابت از او روزه بگیرد؟ رسول الله صلی الله علیه وسلم به هر دوی آنها فتوا می دهد که می توانند به نیابت از مادران شان روزه بگیرند؛ سپس برای آنها مثالی می زند و مساله ی مذکور را توضیح می دهد تا آن را بهتر درک کنند؛ اینکه اگر مادرشان بدهی به کسی داشته باشد و آنها این بدهی را به نیابت از او پرداخت کنند، مادرشان بی حساب می شود یا نه؟ و آنها گفتند: بله؛ بنابراین رسول الله صلی الله علیه وسلم به ایشان خبر می دهد که روزه هم بدهی مادران شان به الله متعال است؛ و چنانکه بدهی انسان به دیگری پرداخت می شود، بدهی او به الله متعال سزاوارتر به پرداخت می باشد.

http://www.sunnah.global/hadeeth/fa/show/4531